

Nikolina Crlić

ADVENTISTI

SEKTA, DENOMINACIJA ILI KULT?

ESDEA – OROSLAVJE

Knjižni niz
VJERSKE ZAJEDNICE

Nikolina Crljić
ADVENTISTI –
SEKTA, DENOMINACIJA ILI KULT?

Nakladnik
ESDEA d.o.o.
Oroslavje, Hrvatska

Odgovara
Velimir Šubert

Lektura i korektura
Ljerka Koren

Grafička priprema
GENESIS, Zagreb

Tisak
ITG, Zagreb, 2001.

NIKOLINA CRLJIĆ

ADVENTISTI

SEKTA, DENOMINACIJA

ILI KULT?

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

UDK 286(497.5) (091)

CRLJIĆ, Nikolina

Adventisti : sekta, denominacija ili kult?
/ Nikolina Crljić. - Oroslavje : Esdea, 2001. -
(Knjižni niz Vjerske zajednice)

Bibliografija.

ISBN 953-6409-19-4

I. Adventisti -- Hrvatska -- Djelovanje

410103038

RIJEČ UNAPRIJED

Autorica ovog rada, Nikolina Crljić, živi u Oroslavju s roditeljima i mlađim bratom. Rođena je 29. rujna 1981. godine u Zaboku. Njezini roditelji već dugo stanuju i žive u ovom gradu. Osnovno školovanje i četiri razreda opće gimnazije završila je u Oroslavju s odličnim uspjehom. U razgovoru voli naglasiti da je tu upoznala mnoge divne mlade ljude, a posebno profesore koji su bili izvrsni predavači i vrlo ugodno društvo. Osobito voli hrvatski jezik, povijest, sociologiju i filozofiju. Kao emocionalna osoba voli slušati, ali umjesto govorenja više voli svoje misli bilježiti na papir.

Nikolina zasad još nema potpuno razrađene planove za budućnost, ali vjeruje da će uz molitvu i Božju pomoć i taj problem svojega života uspješno riješiti.

Nikolina je tipičan primjer suvremene mladeži. S velikim zanimanjem gleda svijet i sve što se oko nje zbiva. Ima izvanrednu moć zapažanja i selektiranja zapaženih pojedinosti. Nije spremna prihvatiti nečije stavove ili objašnjenja bez ozbiljnog i prijeko potrebnog *zašto*.

Odrastanjem i sazrijevanjem tih je pitanja bilo sve više. Zašto tolike razlike među ljudima, tolike stranke, zašto toliko Crkava i raznih ideologija?

Tijekom Domovinskog rata, kojeg je proživljavala sa svim strahotama nesigurnosti, problema i neimaštine, uz

desetke tisuća prognanika, izbjeglica i domaćeg pučanstva koje je ADRA opskrbljivala hranom, odjećom, posteljinom, namještajem i sl., i Nikolina je sa svojom obitelji povremeno koristila njezine usluge i pratila djelovanje Humanitarne organizacije ADRA (Adventistički dobrotvorni rad) u Stubičkoj Slatini – Oroslavju. Upoznala se s voditeljicom te organizacije Marianom Šubert i uspostavila s njom prijateljske kontakte.

Ljubopitljivost i prirodena želja da dozna više poticala je Nikolinu u postavljanju niza pitanja u svezi s ADROM. Fascinirala ju je spoznaja da ADRA djeluje u više od 200 zemalja, da u njoj djeluje 391 pokretna jedinica dobrotvorne službe i 13.876 dobrotvornih skupina. Bila je iznenađena podatkom da u Hrvatskoj ADRA djeluje više od 75 godina (kao Dobrotvorno samaritansko društvo do 1989., a 18. studenog 1989. g u Stubičkim Toplicama donesena je odluka o promjeni imena i prihvaćanje međunarodnog naziva ADRA (Adventist development relief asociation).

Doznala je da ADRA organizira mnogobrojne seminare, humanitarne koncerte, zdravstvena, kulturna i duhovna predavanja. Pomoć je pribavljala bolnicama, domovima zdravlja, ambulancama, školama, vrtićima, udrugama invalida i sličnim ustanovama.

Preko ADRE Nikolina doznaje da je organizator tako velike i svuda prisutne organizacije Kršćanska adventistička crkva, da su vjernici te Crkve požrtvovalni volonteri i organizatori raznih programa

Njezina se znatizelja usmjerila na Crkvu. Kakva je to Crkva, kakva su njezina vjerovanja, kakav je njihov odnos prema drugim vjerskim zajednicama, prema društvu, državi i sličnom?

Ta znatiželja ju je pokrenula na istraživanje i pojašnjenje svakog takvog pitanja. Pročitala je veliki broj knjiga, prelistala mnogobrojne časopise, upoznala se s velikim brojem novinskih vijesti i izvješća adventističkih autora, simpatizera Adventističke crkve, ali i otvorenih neprijatelja te Crkve, i nakon svakog takvog istraživanja na površinu su izlazila nova pitanja koja nije htjela zanemariti.

Kao lektor ili korektor pomagala je na izdavanju niza knjiga u nakladi tvrtke ESDEA u Oroslavju.

Nakon tako mukotrpnog i savjesnog istraživanja, približava se kraj školske godine i postavlja se pitanje maturalnog rada. Između teme iz filozofije ili sociologije Nikolina je, uz pomoć svojega mentora prof. Darka Ciglenečkog, kao naslov svoje maturalne radnje izabrala temu “Adventisti – sekta, denominacija ili kult?”

Na zadovoljstvo svojega mentora i cijele ispitne komisije, svoje spoznaje o toj Crkvi, njezinoj povijesti i poslannju pretočila je vrlo kvalitetno u svoj maturalni rad.

Tvrtki ESDEA pružila se prilika da, uz pomoć sponzora, predstavi ovaj njezin rad širem čitateljstvu u obliku knjige. Oprema knjige i ilustracije pridonos su nakladnika.

Urednik

*Zahvaljujem svomemu mentoru
prof. Darku Ciglenečkom
na pruženoj pomoći i stručnim savjetima
kod izrade maturalnog rada.*

1. UVOD

Pojava adventizma u našim krajevima i sve veća prisutnost adventista u društvenom okruženju, s posebnim naglaskom na Humanitarnu organizaciju ADRA – Adventistički dobrotvorni rad; naročita zauzetost njihovih vjernika u rješavanju socijalnih problema, posebno kod zbri- njavanja izbjeglica i prognanika tijekom ratnih zbivanja, budi u nama želju da upoznamo te naše susjede i njihov način života, vjerovanja i djelovanja.

To je i razlog moje odluke da malo bolje upoznam adventiste, istražim njihov način života i rada i priprelim ovaj rad.

U ovom radu pokušat ću odgovoriti na pitanje iz naslova – jesu li oni doista kult, denominacija ili sekta.

U drugom poglavlju objasniti ću tko su adventisti uopće i što o njima kaže povijest, otkud vuku korijenje, pod čijim utjecajem su nastali i kako su se uopće prozvali adventistima.

U trećem poglavlju vidjet ćemo njihovu djelatnost, njihov vjerski život i duhovnu obnovu, s posebnim naglaskom na subotu kao dan odmora. Podijeljeno je na nekoliko cjelina. Slijedi odgojno djelo (škole, fakulteti, gimnazije), nakladničko djelo (časopisi, knjige, radio i televizija), a zadnja cjelina trećeg poglavlja jest dobrotvorni rad – ADRA.

U četvrtom poglavlju dajemo prikaz organizacije Kršćanske adventističke crkve.

U petom poglavlju поближе ćemo upoznati adventiste u Republici Hrvatskoj te neke od njihovih najvažnijih predstavnika u prošlosti.

U šestom poglavlju iznijet ću različita mišljenja, tumačenja i citate o njima, odnosno kako ih pojedinci doživljavaju.

Zaključak će biti sam sažetak ovog rada i moje osobno mišljenje o njima.

Ovim zahvaljujem i adventističkom pastoru što mi je posvetio vrijeme za razgovor i pribavio mnogobrojnu literaturu i stavio na raspolaganje svoju knjižnicu.

2. KRŠĆANSKA ADVENTISTIČKA CRKVA

2.1. Tko su adventisti?

ADVENTISTI (lat. *adventus*, dolazak) pripadnici su kršćanske sljedbe koji od 1843./44. godine očekuju “dru- gi Kristov dolazak na Zemlju.” Njihov veliki propovjednik bio je američki farmer i baptistički propovjednik William Miller (1782.–1849.), pripadnik slobodne Baptističke cr- kve koji se bavio proučavanjem Biblije. Miller je za termin Kristova ponovnog dolaska uzeo razdoblje od 21. ožujka 1843. godine do 21. ožujka 1844. godine, prema proro- čanstvu u Knjizi proroka Daniela, a prema Mateju 24,1-6 odgodio ga je za 22. listopada 1844. godine. Ali ni toga dana Krist nije došao. Mnogi su mu suradnici i pristaše okrenuli leđa. Ellen Gould White, rođena u Portlandu, “pro- ročica”, kako su je adventisti zvali, u svom je “viđenju” vidjela da je Krist 22. listopada 1844. proglasio “posljednji sud” grijesima na Zemlji. Najveći od tih grijeha bio je pre- stanak svetkovanja subote.

Miller je 1845. godine isključen iz baptističke zajedni- ce i na jednoj konferenciji u Albanyju ujedinjuje se u sa- mostalnu adventističku denominaciju koja je živjela u na- petom očekivanju ponovnog Gospodinovog dolaska, ali više nije nagovještavao datum.

Do prijeloma unutar adventističkog pokreta došlo je zbog ideje o “svetkovanju subote”. Skupina koja je podržala tu ideju i koja je započela svetkovati subotu nazvala je sebe 1860. godine “adventistima sedmog dana”. Misao o svetkovanju subote preuzeli su od zajednice “baptista sedmog dana”¹.

Zbog svetkovanja subote nazivaju ih i “subotari”. Osnovom vjere smatraju cijelu Bibliju (Sveto pismo). Strogo zabranjuju uzimanje alkohola i nikotina, bore se za zdrav duh i zdravo tijelo. Oni vjeruju u spasenje milošću i prakticiraju krštenje odraslih, a prekogrobni život nazivaju “počinak u Kristu” koji će trajati do “parusije” (grč. parusia – nazočnost, ponovni dolazak Kristov na svršetku svijeta)² kada će svi uskrsnuti u slavi. Na čelu Adventističke crkve nalazi se Generalna konferencija sa sjedištem u Washingtonu D.C. Evangelizaciju obavljaju osobnim posjetima domovima, raspačavanjem časopisa i knjiga, korištenjem radio i TV postaja i promidžbom zdrave hrane.

Veliku pozornost posvećuju školstvu i tzv. subotnjim školama.³

2.2. Što kaže povijest?

Početak 19. stoljeća u Europi i SAD-u djelovali su pokreti probuđenja, tj. pokreti pod čijim su se utjecajem

---

¹ Bartz, W., SEKTE DANAS, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1984. str. 30–33.

² Anić–Klaić–Domović, RJEČNIK STRANIH RIJEČI, Sani-plus, Zagreb 1998. str. 1050.

³ HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 1999.

ljudi vjerom osobno upoznavali s Isusom Kristom i prihvatili Ga.

Oko 1840. godine nastao je jedan od tih pokreta – “veliko probuđenje”. Najznačajnija uloga tog pokreta bilo je vjerovanje da će Isus Krist uskoro doći.

Baptistički propovjednik William Miller u SAD-u izračunao je termin Kristova dolaska – 1836. godine, a u Njemačkoj prelat Albrecht Bengel – 1844. godine. Isus Krist nije ponovno došao, pa su vjernici bili duboko razočarani. “Veliko probuđenje” doživjelo je neuspjeh.

Ipak, ostala je jedna skupina vjernika koja je kritički razmatrala spoznaje iz “velikog probuđenja”. Oni su se 1863. godine organizirali u “Kršćansku adventističku crkvu” ili “Crkvu adventista sedmoga dana”. Adventisti su shvatili da nikad ne treba postavljati datum Kristovog ponovnog dolaska, ali su istodobno bili poslušni riječima Isusa Krista da budu spremni čekajući Ga. Adventisti su vidjeli sebe kao nasljednike Reformacije. I oni su, kao i svi protestanti, prihvatili cijelo Sveto pismo kao temelj vjere.

Njihova Crkva je razgranata diljem svijeta i imaju svoje svećenike školovane na vlastitim teološkim fakultetima. Raspolazu zdravom financijskom osnovom koja ih čini neovisnima o državi.⁴

Protivno tom mišljenju, postoji i druga strana povijesti koja tvrdi da je “proročica” Ellen Gould White kao devetnaestogodišnjakinja imala “viđenje” 3. 4. 1847. godine. U tom je “viđenju” vidjela da Bog nije promijenio “šabat” jer

---

⁴ Golubić, Mirko, *POVIJEST KRŠĆANSKE CRKVE*, Adventistički teološki fakultet, Maruševac, 1982.

se On, kao ni Njegov Zakon, nikada ne mijenja. Papinstvo je izvršilo zamjenu svetkovanja sa sedmog dana na prvi, i to u prvim stoljećima, i tako promijenilo vrijeme i zakon⁵.

E. G. White je datum “posljednjeg suda” na Zemlji pomaknula na neodređeni trenutak i uvijek opominjala vjernike na dvostruku obvezu: besprijekoran život i misionarsko poslanje.

---

⁵ Bartz, W., SEKTE DANAS, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1984. str. 33–34.

3. DJELATNOST CRKVE

U ovom poglavlju razmotrimo djelatnost Crkve: u što adventisti vjeruju, kako žive, za što se zalažu, kakva im je zdravstvena služba, odgojno i nakladno djelo te dobrotvorni rad.

3.1. Vjerski život — duhovna obnova

Adventisti prihvaćaju “Apostolsko vjerovanje” jer smatraju da ono izražava prvobitna kršćanska vjerovanja proizašla iz Biblije, tj. učenje apostola i proroka kojima je temelj vjere Isus Krist.⁶

Adventistima i kršćanima zajednička je vjera u Isusa Krista. On je središte njihovog života. Oni smatraju da se kršćanstvo treba očitovati u svakodnevnom životu, kako u domu tako i u zajednici. Adventisti se subotom sastaju na bogoslužju koje vodi pastor, odnosno starješina mjesne crkve. U bogoslužju sudjeluju svi vjernici crkve, a bogoslužje se sastoji od proučavanja biblijske pouke, čitanja Svetog pisma i molitava. Šabat (subota) je dan kada se treba naročito proučavati Biblija, a odlaskom u prirodu proučavati djela Božjeg stvaranja. Adventisti vjeruju da tijekom života

---

⁶ SAVJEST I SLOBODA, Centar za istraživanje Biblije Znaci vremena, Informacije, Zagreb, 1981, str. 45.

čovjek dolazi do “obraćenja” u Kristu, a rezultat te promjene pod utjecajem Svetoga Duha jest “ponovno rađanje”, odnosno napuštanje nebožanskih, protubiblijskih krivih navika koje odvrćaju čovjeka od propasti i vode ga k Bogu.

TEMELJNA VJEROVANJA

Isus Krist

Za adventiste je, prema naučavanju Biblije, Isus Krist jedini posrednik između Boga i čovjeka. On je Spasitelj ljudi.

Kristov život, trpljenje, smrt i uskrsnuće jedino su sredstvo za očišćenje čovjeka od grijeha. Oni koji vjerom prihvaćaju očišćenje mogu imati vječni život. Savršeno očišćenje, djelovanjem Svetog Duha, pomiruje čovjeka s Božjim Zakonom i Njegovim milosrdem, ono osuđuje čovjekov grijeh pružajući mu oprost. Kristova smrt je zamjena za ljudsku smrt. Kristovo uskrsnuće najavljuje Božju pobjedu nad silama zla, a onima koji prihvaćaju očišćenje On osigurava konačnu pobjedu nad grijehom i smrću.

Biblija

Biblija ili Sveto pismo, Stari i Novi zavjet, pisana je Božja Riječ, dana božanskim nadahnućem preko svetih Božjih ljudi koji su govorili i pisali pod utjecajem Svetoga Duha. U svojoj Riječi Bog je povjerio čovjeku znanje potrebno za spasenje. Ona je jedini temelj vjere.

“Ako ugledaš čovjeka koji u subotu ujutro ide ulicom i u ruci ima Bibliju, možeš biti potpuno siguran da je adventist. Istina, svi adventisti ne nose Bibliju sa sobom u svako doba, ali mnogi od njih imaju običaj da je nose u crkvu i na molitvene sastanke. Oni su narod jedne Knjige, a ta knjiga je Biblija. Oni je vole i proučavaju je. U njihovim domovima, školama i crkvama ona zauzima prvo mjesto. Ništa ne može poljuljati njihovu vjeru da je ona Riječ Božja.”⁷

Kristov drugi dolazak

Sam Isus Krist, anđeli prilikom uzašašća i oni koji su svjedočili o Njemu kroz stoljeća uvijek su iznova isticali da će On ponovno doći. Adventisti ne ističu kraj svijeta, nego ističu Isusa Krista koji će ponovno doći. Zbog toga oni smatraju da čovjek ne treba strahovati nad krajem, nego se treba nadati. Oni ne znaju kada će to biti, ali vjeruju da će biti uskoro.

Smrt i uskrснуće

Plaća grijeha je smrt. Ali Bog je besmrtni i On daje kao besplatni poklon vječni život onima koji vjeruju i time se otkupljuju od grijeha. Kad Krist ponovno dođe, svijet će dosegnuti pravi cilj i svrhu stvaranja, kao i spasenje svih ljudi koji vjeruju u Njega i u Njegov ponovni dolazak.

---

⁷ TVOJI PRIJATELJI ADVENTISTI, Kršćanska adventistička crkva, Zagreb, 1993. str. 3.

Krštenje

Krštenjem, vjeruju adventisti, čovjek priznaje svoju vjeru u život, smrt i uskrsnuće Isusa Krista i time donosi odluku i javno obznanjuje da želi živjeti novim životom. Adventisti priznaju Isusa Krista kao Gospodina i Spasitelja, vjerom postaju Njegov narod i vjernici Njegove Crkve. Krštenje ima duboko duhovno i simboličko značenje: kao što je Isus Krist umro, ležao mrtav u grobu i ustao trećeg dana, tako i čovjek, uronjen u vodu, biva “sahranjen”, da bi zatim ustao na nov život s Isusom Kristom.

Deset zapovijedi

Načela Božjeg Zakona sadržana su u Deset zapovijedi. Izražavaju Božju ljubav i obznanjuju Njegovu volju za čovjeka. Oni su propis i temelj Božjeg saveza s Njegovim narodom i ukazuju na grijeh. Spasenje je u cijelosti rezultat Božje milosti, a nikako rezultat ljudskih djela dobre ili pobožnosti, ali je plod spasenja poslušnost Božjim nepromjenjivim zapovijedima. Poslušnost razvija kršćanski karakter i daje osjećaj zadovoljstva. Ona govori što je dobro a što je zlo. Snagu da čovjek ostavi zlo i čini dobro daje Bog kroz Isusa Krista i kroz Svetoga Duha.

Brak i obitelj

Bog je u Edenu obavio prvo vjenčanje, osnovao brak, a Isus ga je za vrijeme svog boravka na Zemlji potvrdio kao doživotnu zajednicu između muškarca i žene. Za kršćanina brak je zavjet kojim se obećao Bogu i svom bračnom supružniku. Adventisti vjeruju, kao što je Isus učio,

da onaj tko napušta svog bračnog supružnika i stupa u brak s drugim – čini preljub. Odnosi u obitelji nisu uvijek idealni, ali supružnici koji se potpuno posvete jedno drugome u Kristu, mogu postići zajedništvo u ljubavi i životu kroz vodstvo Svetoga Duha i uz pomoć Crkve. Roditelji trebaju odgajati svoju djecu da ljube i slušaju Boga.

Crkva

Crkva je zajednica vjernika koji prihvaćaju istinu da je Isus Krist Gospodin i Spasitelj. Ljudi se sjedinjuju na bogoslužju, u zajedništvu, u poučavanju Božje Riječi, Večeri Gospodnjoj (svetoj pričesti pod prilikama kruha i vina), u služenju svim ljudima i objavljivanju evanđelja cijelome svijetu. Autoritet Crkve proistječe iz Krista koji je utjelovljena Riječ, i iz Pisma koje je napisana Riječ. Crkva je Božja obitelj: njezini vjernici, koje je Bog usvojio kao svoju djecu, žive na temelju Novog zavjeta⁸.

Subota – dan odmora

ŠABAT – hebrejski *šabat*, grčki *sabaton* – subota, dan odmora. U Starom zavjetu naziv *subota* označuje prekid rada zbog religijskih obreda. Subota u Bibliji označava dan počinka, veselja i bogoštovnih sastanaka. Zakonik saveza je naglašavao humanitarnu stranu počinka, jer su se i robovi tada mogli odmarati. Bog je dao Izraelu subotu kao znak i priliku da ga tog dana posvećuje. Zakon subotom

---

⁸ BIBLIJA: 2 Pt 1,20-21; 2 Tim 3,16.17; Iv 3,16; Iz 53; 1 Pt 2,21.22; Rim 6,1-6; Izl 20,1-17; Ps 40,7.8; Post 2,1-3; Izl 20,8-11; Mt 19,3.9; Iv 2,1.11; Ef 5,21-23; Mt 28,19.20: 16,13-20; Kol. 11,17.18.

zabranjuje gotovo sve djelatnosti, čak i kuhanje hrane. Tog dana su se prinosile žrtve, obnavljali su se kruhovi što su se postavljali svake subote. Izvan Jeruzalema, umjesto obreda, održavani su sastanci u zbornicama gdje su izgovarane molitve, čitalo se i tumačilo Sveto pismo. U Novom zavjetu Isus ne ukida zakon subote, On na taj dan posjećuje zbornicu i pritom navješćuje evanđelje. Isus naglašava da je subota stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote, a ljubav ima prednost pred materijalnim održavanjem počinka. Isus sebi pripisuje vlast nad subotom. Ni Isusovi učenici nisu prestali svetkovati subotu. I nakon Isusova uzašašća održavaju se subotnji sastanci koji su služili za navješćivanje evanđelja u židovskoj sredini. Ali postupno prvi dan tjedna, odnosno dan Isusovog uskrsnuća, postaje danom bogoštovlja Crkve⁹.

Crkva je ubrzo taj dan prozvala danom Gospodnjim i posebno su ga slavili vjerskim sastancima i djelima dobrotvornosti. Na taj dan trebalo je odustati od svih uobičajenih poslova. Tako je i nastao hrvatski naziv *nedjelja* (ne djelati), što znači odreći se svakodnevnih poslova i posvetiti se molitvi i obitelji.

Adventisti vjeruju da je Stvoritelj nakon šest dana stvaranja počinio sedmoga dana i kao spomenik u vremenu ustanovio subotu za sve ljude, dan sjećanja na stvaranje. Adventisti vjeruju da je subota dan radosne zajednice s Bogom i bližnjima, simbol otkupljenja u Kristu, vizija vječne budućnosti u Božjem kraljevstvu. Svetkovanjem ovog dana od zalaska do zalaska sunca oni proslavljaju Božje stvaralačko i otkupiteljsko djelo.

---

⁹ Leon – Dufour, RIJEČNIK BIBLIJSKE TEOLOGIJE, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1993. str. 1287–1289.

3.2. Kako žive adventisti

Adventisti na ljudsko tijelo gledaju kao na “hram Duha Svetoga”.¹⁰

Oni smatraju da kršćanski život obuhvaća cijelog čovjeka i sva područja njegova života. Zato ističu kršćanski način življenja koji se upravlja prema Bibliji. Adventisti su sretni zbog života kojeg im je Bog poklonio. Vjeruju da je čovjek odgovoran i za sebe i za druge. Bog je čovjeku dao život i samo ga On ima pravo uzeti. Oni se klone svih vrsta droge, alkohola i opojnih sredstava koja su štetna i za dušu i za tijelo. Zauzimaju da i druge ljude oslobode od alkohola i nikotina. Oni smatraju da time neće postati “sveti” nego slobodni. Isus Krist, zapravo, nije oslobodio čovjeka da ponovno izgubi slobodu. Zalažu se za zdravstvenu reformu i vegetarijanski način življenja. Adventističko življenje treba se očitovati u jednostavnosti, zato i odbacuju svaki luksuz u odjeći i nakitu.

3.3. Zdravstvena služba

Budući da je Isus posvećivao naročitu pozornost bolesnima, i za adventiste je pružanje pomoći bolesnima i siromašnima od velike važnosti. Oni osnivaju mnogobrojne bolnice koje po cijelom svijetu služe kao izraz odgovornosti. Vjeruju da su liječenje i spasenje usko povezani.

Socijalna skrb i zdravstvena djelatnost broje:

157 bolnica i sanatorija,

---

¹⁰ Bartz, W., SEKTE DANAS, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1984. str. 42.

349 klinika i ambulantnih stanica,
45 brodova i aviona u medicinskoj službi,
83 staračka doma,
3.675 liječnika i 15439 medicinskih sestara,
11.310.297 osoba o kojima se skrbi Crkva (godišnje),
16.597.267 sati u medicinskoj i dobrotvornoj službi
(godišnje).¹¹

3.4. Odgojno djelo

Adventisti imaju vlastite škole u kojima se trude djecu i mladež pripremiti da žive kršćanskim životom. Vjeruju da se mladi trebaju razvijati svestrane i skladno – tjelesno, duševno, socijalno i duhovno. Za duhovno uzdizanje vjernika i svakodnevno proučavanje Crkva ima biblijske pouke za predškolsku, školsku djecu, srednjoškolce i odrasle. Redovito se održava vjeronauk za sve razrede osnovne i srednje škole. Vjeronauk se priznaje učenicima i uvodi se u školski imenik i godišnje svjedodžbe.

Adventistički odgojni sustav sastoji se od:

4522 osnovne škole,
5533 škole koje djeluju u okvirima mjesnih crkava,
1011 srednjih, viših škola i koledža,
81 sveučilište,
18102 profesora i nastavnog osoblja.

---

¹¹ SEVENTH-DAY ADVENTIST YEARBOOK, 1995. str. 4.

U Republici Hrvatskoj trenutačno djeluje:
Teološki fakultet Kršćanske adventističke crkve,
srednja škola gimnazijskog smjera,
srednja škola medicinskog smjera.¹²

Prva teološka škola Kršćanske adventističke crkve osnovana je kod nas 1931. godine u Zagrebu.

Srednja medicinska škola i gimnazija smještene su danas u Maruševcu kraj Varaždina. Ta škola je pomogla adventističkoj mladeži da sačuvaju svoju vjeru i da se osposobe i postanu korisni članovi društva. Adventistički teološki fakultet, u suradnji s Teološkim fakultetima u Francuskoj, Njemačkoj, Engleskoj ili Americi omogućuju studentima da uz obrazovanje postignu i najviša akademska zvanja iz teologije.¹³

3.5. Nakladništvo

Literatura adventista sedmoga dana počinje se izdavati na hrvatskom i na srpskom jeziku prvi put u Zrenjaninu 1896. godine. Službeno glasilo ove religijske zajednice u Republici Hrvatskoj izlazi od 1909. godine pod nazivom "Posebna objava", poslije poznata kao "Glasnik Kršćanske adventističke crkve", a danas se on izdaje kao "Adventistički pregled". Iste godine pokreće se i vjerski časopis "Znaci vremena" koji izlazi i danas¹⁴.

---

¹² SEVENTH-DAY ADVENTIST YEARBOOK, 1995. str. 4.

¹³ Skupina autora, TKO SU ADVENTISTI? Kršćanska adventistička crkva, Zagreb, 1992.

¹⁴ Cvitković, Ivan, RELIGIJE U BOSNI I HERCEGOVINI, Univerzal, Tuzla, 1981. str. 95.

Adventisti vjeruju u pisanu riječ i zato mnogo rade na izdavanju časopisa i publikacija sa zdravstvenim, odgojnim i duhovnim sadržajem. Godine 1970. otvorena je Dopisna Biblijska škola na slovenskom jeziku u Celju. Za stručnu suradnju i vođenje škole pobrinuo se pastor Mihael Vrtič. Iste godine osnovan je i “Glas nade” – adventistički radio u svijetu. Radio “Glas nade” u Zagrebu pripremao je radio emisije na hrvatskom, slovenskom, srpskom, makedonskom, mađarskom, rumunjskom i albanskom jeziku. Urednik Zvonko Šeb brinuo se o slanju snimljenog materijala na Maltu, gdje je bio prvi adventistički radio “Glas nade” koji je emitirao emisije na raznim jezicima.

Registriran je i pokrenut press bilten “ZVONO – Znaci vremena objavljuju novosti”, jedini nekatolički press bilten koji je izlazio svaki mjesec na hrvatskom, srpskom i engleskom jeziku, a primale su ga sve općine, komisije za odnose s vjerskim zajednicama, novinske kuće, radio postaje, adventističke i mnogobrojne druge Crkve.¹⁵

Tiskana je i knjiga “Suvremeni čovjek i Biblija” u devet izdanja. To je jedna od najprodavanijih i najčitanijih knjiga adventističke naklade.

Adventisti imaju 56 izdavačkih ustanova koje izdaju 362 časopisa na 229 jezika svijeta.

Dopisna biblijska škola “BIBLIJA GOVORI” djeluje u 192 države i 1969. godine imala je oko 704.606 polaznika dopisnih tečajeva.¹⁶

---

¹⁵ Press Bilten ZVONO – Znaci vremena objavljuju novosti, razni brojevi.

¹⁶ SAVJEST I SLOBODA, INFORMACIJE, ZAGREB, 1981.

Dopisna biblijska škola djeluje u Hrvatskoj od 1969. godine s dva programa:

1. Osnovne istine Svetog pisma u 24 lekcije,
2. CREDO – vjerovanje ranog kršćanstva, također 24 lekcije.

U Hrvatskoj je od 1969. godine tu vrstu dopisnog obrazovanja prošlo više od pola milijun polaznika.

Godine 1970. Centar Znaci vremena iz Zagreba otvara Dopisnu biblijsku školu na slovenskom jeziku u Celju, za stručnu suradnju i vođenje škole pobrinuo se pastor Mihael Virtič; a 1971. godine i Dopisnu biblijsku školu na mađarskom jeziku u Novom Sadu, stručni suradnik bio je pastor Stevan Szabo. Mnogobrojne lekcije dopisne biblijske škole na mađarskom jeziku slane su i u Mađarsku, a nakon završenog školovanja poslana su i diplome.

Osim mnogobrojnih adventističkih časopisa, knjiga i radioemisija “Glas nade” započeta je i velika satelitska evangelizacija svijeta pod naslovom “Budućnost 2000. Što vas očekuje”. Tu evangelizaciju održao je adventistički pastor Mark Finley u Orlandu na Floridi, a slušalo ga je i gledalo mnogobrojno pučanstvo u 27 zemalja svijeta, odnosno u više od 4000 gradova. U Hrvatskoj su se okupljale veće ili manje skupine na više od 50 mjesta. Kao primjer mogu navesti Hrvatsko zagorje: Zlatar Bistrica i Bistranski Novački. Snimke te evangelizacije koriste se i sada u javnom radu.

3.6. Dobrotvorni rad – ADRA

Adventisti vjeruju da se kršćanin nikad ne smije koristiti silom da bi mijenjao loše odnose među ljudima ili dr-

žavama. Oni smatraju kako je njihov zadatak da nesreću i patnju umanje silom ljubavi. Zato imaju organizirano dobrotvorno društvo koje pruža socijalnu pomoć i pomaže u slučajevima elementarnih nesreća.

Adventistički dobrotvorni rad – ADRA djeluje širom svijeta u više od 200 zemalja. Samo jedne godine podijeljeno je 18.741.246 odjevnih predmeta. U svijetu djeluje 391 pokretna jedinica dobrotvorne službe i 13.876 dobrotvornih grupa i grupa pomoćnika¹⁷.

U Republici Hrvatskoj ova humanitarna organizacija djeluje već 75 godina pod nazivom “Dobrotvorno samarićansko društvo” koje je 1989. godine na skupštini u Stubičkim Toplicama donijelo zaključak o promjeni imena u međunarodni naziv ADRA – ADVENTISTIČKI DOBROTVORNI RAD. Posebno je zapažena djelatnost ADRE u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini tijekom Domovinskog rata.

Zanimljiv je podatak da je posljednji kamion sa humanitarnom pomoći koji je ušao u Vukovar, prije njegova pada u ruke okupatora, bio kamion koji je prevezio pomoć ADRE za bolnicu i stanovnike Vukovara.

ADRA HRVATSKO ZAGORJE u Oroslavju djelovala je tijekom cijeloga rata. Tisuće prognanika, izbjeglica i socijalno nezbrinutih primili su pomoć od te organizacije. Organizirane su brojne aktivnosti, primjerice humanitarni koncerti, zdravstvena predavanja, tečajevi kuhanja, tečajevi za njegu bolesnika u kući, stotine učenika je dobilo pomoć za topli obrok u školskim kuhinjama. Bolnice, do-

---

¹⁷ SEVENTH-DAY ADVENTIST YEARBOOK, 1995. str. 4.

movi zdravlja, ambulante, škole, domovi i društva primili su pomoć u hrani, lijekovima, instrumentima, invalidskim pomagalicama i inventaru. I danas je ADRA jedna od rijetkih humanitarnih organizacija koja redovito opskrbljuje obitelji s djecom, bolesne, invalide i samohrane majke.

ADRA Oroslavje je samo tijekom 1993. godine pružila razne oblike pomoći: bolnici Bračak, specijaliziranoj bolnici Stubičke Toplice, Domu zdravlja Oroslavje, Domu za prognanike "Betanija", mjesnoj zajednici Klenovnik, Crvenom križu Vukovara, djevojačkom domu u Bedekovčini i učenicima nižih razreda u više od 20 osnovnih škola, kao i područnim ambulantama¹⁸.

U rad ADRE uključeni su vjernici Adventističke crkve ali i mnogobrojni drugi dragovoljci. Rad je dobrovoljan i bez ikakve naknade. Za svu primljenu i izdanu pomoć preko ADRE postoji službena dokumentacija.

ADRA HRVATSKA je 1992. godine zatražila od Europske zajednice pomoć od 2,5 milijuna dolara za kupnju 200.000 obiteljskih paketa hrane i 100.000 paketa higijenskih potrepština namijenjenih prognanicima i izbjeglicama u Hrvatskoj i BiH. Sve primljeno uredno je podijelilo¹⁹.

Odjelu za dječje bolesti Kliničke bolnice Split poklonjen je 1998. godine ultrazvučni uređaj vrijedan 780.000 kuna.²⁰

---

¹⁸ ADRA PRESS, Mjesečnik Humanitarne organizacije ADRA, razni brojevi, 1996.–1999.

¹⁹ ADRA BILTEN, Echo Jelačić – ADRA, HRVATSKO ZAGORJE, 1993. godine.

²⁰ ADRA PRESS, Mjesečnik Humanitarne organizacije ADRA, razni brojevi, 1996.–1999.

Prema podacima kojima raspolaže Svjetska zdravstvena organizacija, u biltenu "Novosti" (studeni/prosinac) 1997. godine iznosi se da ADRA sudjeluje u sljedećim vrstama zdravstvenih aktivnosti: zdravstvena njega i opće zdravlje, osiguranje hrane, osiguranje stanovanja, zdravstveno obrazovanje, mentalno zdravlje, pružanje psiho-socijalne pomoći, psihološko savjetovanje, fizička rehabilitacija i fizička terapija te druge aktivnosti povezane sa zdravstvenom njegom: transport pacijenata, osiguravanje odjeće, a korisnici pomoći su najčešće žene, djeca, invalidi i starije stanovništvo.

4. ORGANIZACIJA KRŠĆANSKE ADVENTISTIČKE CRKVE

Adventistička crkva ima predstavnički sustav crkvene uprave. Osnovna jedinica je mjesna crkva, kojom upravlja odbor na čelu sa starješinom. Mjesne crkve sjedinjene su u veću teritorijalnu upravnu jedinicu nazvanu konferencija. Na čelu konferencije je predsjednik s određenim brojem članova. Više konferencija sačinjavaju savez (uniju), a najviše duhovno tijelo je Generalna konferencija Kršćanske adventističke crkve. Službenici pojedinih upravnih foruma izborne su osobe.²¹

4.1. Generalna konferencija

Vrhovno tijelo Kršćanske adventističke crkve je Generalna konferencija sa sjedištem u Washingtonu D.C., na čelu s predsjednikom. Predsjednika, glavnog tajnika i ostale službenike Generalne konferencije biraju službeni zastupnici na zasjedanju Generalne konferencije koje se održava svakih pet godina.

---

²¹ Skupina autora, VJERSKE ZAJEDNICE U JUGOSLAVIJI, NIP "Binoza", Zagreb, 1970., str. 37.

4.2. Divizije

Divizije su odjeli Generalne konferencije Adventističke crkve, a obuhvaćaju unije i misijska područja. Za učinkovitije djelovanje i bolju organizaciju cjelokupno svjetsko područje podijeljeno je na 11 odjela ili divizija. Svaka divizija ima svoj upravni odbor na čelu s predsjednikom, koji se također bira na zasjedanju Generalne konferencije svakih pet godina.

4.3. Unije

Konferencije Crkava ili Crkve u okviru jedne ili više država organizirane su u unije ili saveze. Na čelu unije je unijski odbor s predsjednikom. Čelništvo unije se bira na izbornom unijskom saboru kojemu su nazočni zastupnici iz svih konferencija.

U svijetu postoji 88 unija s ukupno 465 konferencija i misijskih područja, u kojima se nalazi 40.905 organiziranih mjesnih crkava s oko 25.000.000 vjernika.

U Njemačkoj postoje tri unije adventista sedmoga dana: Istočnonjemačka sa sjedištem u Berlin-Wilmersdorfu, Jjužnonjemačka sa sjedištem u Stuttgartu te Zapadnonjemačka sa sjedištem u Hamburgu²².

Jadranska unija KAC sa sjedištem u Zagrebu, koja obuhvaća i Slovensku konferenciju i Albansku misiju, organizacijski pripada Transeuropskoj diviziji sa sjedištem u Londonu – St. Albansu.

---

²² Bartz, W., SEKTE DANAS, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1984. str. 40.

4.4. Konferencije

Mjesne crkve na području jedne ili više država organizirane su u konferencije. Na čelu konferencije je konferencijski odbor s predsjednikom. Čelništvo konferencije se bira na izbornom konferencijskom saboru kojemu su nazočni zastupnici iz svih mjesnih crkava.

Adventistička crkva u Republici Hrvatskoj – Hrvatska konferencija, sa sjedištem u Zagrebu, pripada Jadranskoj uniji.

4.5. Mjesne crkve

Mjesna crkva okuplja adventističke vjernike na određenom gradskom prostoru ili iz nekoliko susjednih mjesta, sela ili naselja.

Mjesnom crkvom upravlja odbor na čelu sa starješinom. Odbor i starješinu vjernici biraju jednom godišnje na redovnoj izornoj skupštini mjesne crkve, kojoj mora prisustvovati većina krštenih vjernika i propovjednik. Veće zajednice, crkvena okružja, vode službujući propovjednici – pastori.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz Zagreba, u Republici Hrvatskoj je organizirano više od 100 mjesnih crkava i crkvenih ustanova Kršćanske adventističke crkve.

Tako, primjerice, mjesne crkve u Krapinskim Toplicama, Stubičkim Toplicama, Bistranskim Novakima, Zlatar Bistrici i kapela u Stubičkoj Slatini pripadaju Krapinsko-zagorskom crkvenom okružju sa sjedištem u Krapinskim Toplicama.

Krapinsko-zagorsko crkveno okružje sastavni je dio Hrvatske konferencije.²³

4.6. Rast Adventističke crkve

Rast i napredak adventističkog pokreta najbolje se vidi ako se povuče paralela između prvog Sabora održanog 20.–23. V. 1863. i 47. Sabora 24. V.–4. VI. 1954. godine u San Francisku.

Na prvom saboru bilo je prisutno 20 delegata, koji su zastupali oko 3500 vjernika samo iz Amerike, dok je na 47. Saboru bilo prisutno 1000 delegata iz svih krajeva svijeta, predstavljajući gotovo milijun vjernika.²⁴

Na 56. saboru Generalne konferencije Kršćanske adventističke crkve 1995. godine u Utrechtu u Nizozemskoj prisustvovalo je 2.659 zastupnika, a na bogoslužjima preko 51.000 vjernika. Crkva je 1995. godine brojila 25.000.000 vjernika u 205 zemalja.²⁵

---

²³ BEREJA, List Kršćanske adventističke crkve u Hrvatskom zagorju, razni brojevi, 1995. g.

²⁴ Golubić, Mirko, POVIJEST KRŠĆANSKE CRKVE, Adventistički teološki fakultet, Maruševec, 1982. str. 285.

²⁵ ADVENTISTIČKI PREGLED, Glasilo Kršćanske adventističke crkve u RH, br. 5 i 6, 1995.

5. ADVENTISTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Kršćanska adventistička crkva je 1980. godine proslavila 100. obljetnicu pojave adventizma na prostoru SFR Jugoslavije.²⁶

Danas ona u Hrvatskoj ima više od 100 mjesnih crkava, crkvenih ustanova, naklada i humanitarnih organizacija. Sedamnaest crkava je bilo u okupiranom području, a mnoštvo vjernika se još uvijek nalazi u progonstvu. Velik broj crkava je porušen ili oštećen. Crkva u Lipiku prvi je srušeni sakralni objekt u Hrvatskoj koji je obnovljen i već je 12. XII. 1992. ponuđen za molitvu svim ljudima lipičkog kraja, bez obzira na njihovu vjersku pripadnost.

Mali osvrt na statističke podatke pokazat će kakva je djelatnost Kršćanske adventističke crkve u Republici Hrvatskoj:

1908. organizirana su prva bogoslužja u Hrvatskoj.

1909. u Zagrebu izlazi prvi broj časopisa "Znaci vremena".

1911. osnovana Zapadna oblast Kršćanske adventističke crkve koja obuhvaća današnji teritorij Hrvatske i Slovenske konferencije.

---

²⁶ GLASNIK Kršćanske adventističke crkve, br. 4. 1980.

1924. djeluje dobrotvorno društvo “Milosrdni samarjanin”, preteča današnje ADRE.

1926. utemeljena je na Pantovčaku u Zagrebu Škola za opće obrazovanje mladeži.

1931. utemeljena i započela s radom prva Teološka škola Kršćanske adventističke crkve u Beogradu, a sljedeće godine je preselila u Zagreb.

1969. otvorena je srednja vjerska škola u Dvorcu Maruševcu.

Grupa mladih vjernika osniva “Centar za istraživanje Biblije, dokumentaciju i informacije “ZNACI VREMENA”

1970. prva radioemisija na hrvatskom jeziku – priredio studio Glas nade u Zagrebu.

Osnovana Dopisna biblijska škola “BIBLIJA GOVORI” i tiskano 25 lekcija Osnovne istine Biblije.

1971. tiskana knjiga “Suvremeni čovjek i Biblija” koja je dosad tiskana u 14 izdanja.

1972. skupina mladih vjernika osniva “Centar za proučavanje zdravstvenih načela ŽIVOT I ZDRAVLJE”.

1980. obilježena 100. obljetnica propovijedanja adventne vijesti u Republici Hrvatskoj.

1989. u Stubičkim Toplicama je reorganiziran dobrotvorni rad Crkve i osnovana Humanitarna organizacija ADRA koja je nakon godinu dana već djelovala u 16 područnih središta.²⁷

---

²⁷ Skupina autora, TKO SU ADVENTISTI?, Kršćanska adventistička crkva, Zagreb, 1992.

Pioniri Adventističke crkve na području Republike Hrvatske

F. J. Huenergart, Petar Todor, Robert Schillinger, Maks Ludewig, Anton Močnik.

ROBERT SCHILLINGER

U Republici Hrvatskoj je djelovao kao propovjednik adventne vijesti punih četrdeset godina. Adventnu nadu prihvatio je čitajući knjigu Ellen G. White "Velika borba". Shvativši vrijednost tiskane riječi, posebnu pozornost posvećivao je nakladničkom radu. Kao propovjednik odlikovao se jasnoćom u iznošenju biblijskih istina, smislom za organizaciju, samopožrtvovnošću, skromnošću, jakom voljom i dubokim povjerenjem u Krista kojemu je posvetio svoj život.

MAKS LUDEWIG

Adventnu vijest je počeo propovijedati 1909. godine. Propovijedao je u Beogradu, Osijeku, Zagrebu, Kikindi i Novom Sadu, gdje je proveo najduži niz godina, od 1912. do 1933. godine. Vratio se u Zagreb na dužnost starješine Savskog udruženja adventista sedmog dana. Na toj je dužnosti ostao do 1944. godine, kada je zbog slabog vida umirovljen.

ALBIN MOČNIK

Rođen 1888. godine, jedan je od prvih propovjednika adventističke vijesti u Republici Hrvatskoj. Propovijeda vi-

jest riječju i perom. Najviše su ga zanimala proročanstva proroka Daniela i Otkrivenje, koje je objašnjavao u svojim propovijedima i člancima te pitanja u vezi s poviješću kršćanstva. Dugi niz godina bio je i urednik adventističkih časopisa i knjiga.²⁸

---

²⁸ Golubić, Mirko, POVIJEST KRŠĆANSKE CRKVE, Kršćanska adventistička crkva, Beograd, 1953. str. 288–289.

6. ADVENTISTI – RAZLIČITA MIŠLJENJA I TUMAČENJA

Jesu li adventisti narod zakona i reda koji ima budućnost, ili narod čiji se nauk o svetkovanju subote temelji na zabludi?

Iznosim nekoliko različitih mišljenja i navoda:

“Sada nekoliko riječi o jednoj ugodnoj pojavi. Riječ je o vjerskoj sekti Adventista. Između sebe su se oslovljavali sa ‘brate’ i ‘sestro’. Mi smo ih nazivali “subotarima” jer su svetkovali i molili se subotom od sunca do sunca. Sami su sebe nazivali zajednicom. Nisu jeli svinjetinu, nisu priznavali Papu, niti bilo kakva hrama. Tvrđili su da je crkva posvuda gdje se čovjek moli. Tri su razloga zašto ih spominjem. Prvo, to je vjera koja zaista čvrsto veže svoje pripadnike. Drugo, svi su ti ljudi poštteni, iskreni, dobroćudni, jednostavno ih nije bilo moguće zamisliti da čine kakvo zlo. Tako su djelovali i na svoju okolinu. Njihov odnos prema Španovčanima – i to je treći razlog zašto ih spominjem – bio je, doista bratski. Svakome su pomagali i činili dobro. Kako ih onda ne spomenuti.”²⁹

---

²⁹ Erjavec, Tonči, ŠPANOVIĆA, KRONIKA NASTAJANJA I NESTAJANJA, Novi Liber, Zagreb 1992. str. 90–95.

“Adventisti su jedna od najprimamljivijih sekti. Umjesto nedjelje kao dan odmora svetkuju subotu, jer je tako propisano u Svetom pismu. Ne slave crkvene praznike jer oni nisu propisani u Svetom pismu. Kao i prva kršćanska zajednica oni imaju čvrsta vjerovanja u Sveto pismo, a ne traže ništa drugo osim da im se dopusti da žive i slobodno djeluju objavljujući svoj nauk.”³⁰

“Adventisti smatraju da je Isus Krist već trebao doći 1843./44. godine, ali Ga je u tome spriječilo to što su kršćani odbacili subotu i započeli svetkovati nedjelju.

Ako adventistički nauk propisuje svetkovanje subote, on odbacuje deset zapovijedi, a to nije ni u skladu s Kristovim zakonom koji je zakon ljubavi. Adventisti su vrlo agresivni i antiekumenski nastrojani.”³¹

“Preostaje da žalimo što adventistički nauk o suboti počiva na zabludi. S katoličkog se i ekumenskog stajališta možemo iskreno nadati da se više neće ponoviti prijašnja mržnja protiv Pape i crkve.”³²

“Ne treba miješati svetkovanje subote s legalizmom. Nedobronamjerni teolozi, u namjeri da diskreditiraju crkvu Adventista sedmoga dana ili adventiste, koji drže sve

---

³⁰ Dr. Grumbkow, Von Waldemar, časopis “DER PROTESTANT”, br. 1, Hamburg, 1914.

³¹ Bartz, W., SEKTE DANAS, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1984. str. 37.

³² Bartz, W., SEKTE DANAS, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1984. str. 51.52.

Božje zapovijedi uključujući i subotu, spotiču im da su legalisti tj. da uče da se držanjem zakona i subote čovjek spašava. Adventisti ne uče da se čovjek spašava onim što on čini, ni svetkovanjem subote, ni poslušnošću ostalim Božjim zapovijedima, niti dobrim djelima. To je Kristovo djelo.”³³

“Mnogi kršćanski teolozi pokušavaju dokazati da je sam Isus ukinuo svetkovanje subote kao dan odmora i bogoslužja. Neki nastoje dokazati da je Isus nakon uskrsnuća pojavljivanjem uspostavio nedjelju, te da su nedjelju svetkovali i prvi kršćani. Neki čak tvrde da su apostoli ukinuli subotu, kao i obrezivanje, na Jeruzalemskom saboru oko 49. godine poslije Krista.”³⁴

---

³³ Golubić, Mirko, SUBOTA I NEDJELJA U BIBLIJI I POVIJESTI, Znaci vremena, Zagreb, str. 173.174.

³⁴ Golubić, Mirko, SUBOTA I NEDJELJA U BIBLIJI I POVIJESTI, Centar za istraživanje Biblije, Znaci vremena, ZAGREB, str. 5. 6.

Logo Kršćanske adventističke crkve
(Seventh-day Adventist Church)
u Hrvatskoj i svijetu

7. ZAKLJUČAK

I danas se stavovi o tome razgovarati o religiji ili ne razlikuju od osobe do osobe i od kulture do kulture. U mnogim zapadnim zemljama ljudi su jako zaokupljeni svjetovnim stvarima – obrazovanjem, zaposlenjem, športom, računalima, televizijom i drugim. U nekim kulturama ljudi su spremniji razgovarati međusobno o svom vjerovanju. Svaki čovjek zna da prava religija prosvjetljuje um i srce te zbližava ljude.

Ovaj naturalni rad trebao je pokazati zašto i kako se adventisti razlikuju od ostalih kršćana. Jesu li njihova vjerovanja i svetkovanje subote u skladu s Božjim Zakonom ili je to pogreška koju drže? Svatko ima svoje mišljenje, ali to ne znači da su svi u pravu. No nije li nepravедno suditi čovjeka prema vanjskom izgledu, a tako i adventiste na temelju glasina ili laži? Zašto ne bismo pokušali upoznati njihovo vjerovanje i način života, ili se doista toliko bojimo da ćemo morati priznati kako oni imaju pravo?

Danas mnoge Crkve tvrde da vrše Božju volju. Ali svaki se čovjek pita kako može prepoznati pravu istinsku kršćansku Crkvu.

Adventisti nisu ni sekta ni kult, jer sekta je manja od Crkve, *ona se odvajala od nauka Biblije*. Članovi sekte misle samo na sebe, ona se od Crkve odvojila zbog suprotstavljanja u mišljenju i djelovanju, dok je za kult vrlo važno

osobno iskustvo, članovi su na granici između normalnog i paranormalnog i mogu nanijeti štetu te manipulirati ljudima.

Adventisti su denominacija, vjerska zajednica koja je društveno i državno priznata, ima svoju organizaciju, škole i bogoslužja. Adventisti se od ostalih razlikuju po tome što *se samo odrasli, mentalno sposobni, mogu priključiti Crkvi*, svetkuju subotu umjesto nedjelje, odbacuju alkohol, drogu i nikotin, bore se za zdrav duh u zdravom tijelu. Mnogi ih osuđuju, a da ih nisu dobro upoznali, ali njihova vjera, požrtvovnost i ljubav prema Bogu i braći ljudima, *bez obzira na vjersku ili nacionalnu pripadnost*, hvale je vrijedna. Adventisti nisu gospodari nad vjeron drugih ljudi, nego su sluge koji teško i naporno rade da osiguraju egzistenciju svoje obitelji, a usto aktivno djeluju kako bi mnoge druge mogli naučiti Božjoj Riječi. Oni ne služe radi financijske dobiti, nego svojim materijalnim potrebama udovoljavaju na isti način kao i drugi ljudi. Pravo svakog čovjeka jest da odabere put kojim želi krenuti i ono u što želi vjerovati.

Moje osobno mišljenje jest da su adventisti *Crkva* ljudi dobra i čista srca, spremni pomoći materijalno i duhovno koliko je to u njihovoj moći. Nikome ne žele zlo i nikoga ne prisiljavaju da vjeruje u ono u što oni vjeruju.

Oni čekaju novi početak i novu zoru.

LITERATURA

1. ADRA BILTEN, br. 1/89, 2/90, 3/90.
2. Eho Jelačić – ADRA BILTEN, Hrvatsko zagorje, 1993.
3. ADRA PRESS, Mjesečnik Humanitarne organizacije ADRA, razni brojevi 1996.–1999.
4. Bartz, W., SEKTE DANAS, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1984.
5. BEREJA, List Kršćanske adventističke crkve u Hrvatskom zagorju, razni brojevi, 1995.
6. BIBLIJA, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1997.
7. Cvitković, Ivan, RELIGIJE U BOSNI I HERCEGOVINI, Univerzal, Tuzla, 1981.
8. Erjavec, Tonči, ŠPANOVIĆA, KRONIKA NASTAJANJA I NESTAJANJA, Novi Liber, Zagreb, 1992.
9. GLASNIK Kršćanske adventističke crkve u SFRJ, br. 4/1980.
10. Golubić, Mirko, POVIJEST KRŠĆANSKE CRKVE, Adventistički teološki fakultet, Maruševac, 1982.
11. Golubić, Mirko, POVIJEST KRŠĆANSKE CRKVE, Kršćanska adventistička crkva, Beograd, 1953.
12. Golubić, Mirko, SUBOTA I NEDJELJA U BIBLIJI I POVIJESTI, Znaci vremena, Zagreb.

13. Grumbkow, von Waldemar, u časopisu “DER PROTESTANT”, br. 1, Hamburg, 1914.
14. HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, Leksikografski zavod Miroslava Krleže, Zagreb 1999.
15. Leon–Dufour, RJEČNIK BIBLIJSKE TEOLOGIJE, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1993.
16. ADVENTISTIČKI PREGLED, Glasilo Kršćanske adventističke crkve u RH, godište. XXXIX. i drugi brojevi.
17. SAVJEST I SLOBODA, Centar za istraživanje Biblije, Znaci vremena, Zagreb, 1981.
18. SAVJEST I SLOBODA, Udruga za vjersku slobodu u RH.
19. SEVENTH-DAY ADVENTIST YEARBOOK, Washington D.C., 1995.
20. Skupina autora, TKO SU ADVENTISTI?, Kršćanska adventistička crkva, Zagreb, 1992.
21. Skupina autora, VJERSKE ZAJEDNICE U JUGOSLAVIJI, NIP, “Binoza”, Zagreb, 1970.
22. TVOJI PRIJATELJI ADVENTISTI, Kršćanska adventistička crkva, Zagreb, 1993.
23. ZVONO – Znaci vremena objavljuju novosti, PRESS BILTEN, razni brojevi, 1970.–1972.

Lipik – Kršćanska adventistička crkva u izgradnji

Blagoslov djeteta

“Tko uzvjeruje i krsti se, spasit će se.”

Rukopolaganje propovjednika

Bogat glazbeni život Crkve: FEST 99 u Maruševcu

S kongresa adventista “U početku bijaše obitelj”

S kongresa adventista “Bliže Kristu – bliže međusobno”

Pjevači na kongresu: “Subotnji mir za umorni svijet”

Kongres u dvorani Globus na Zagrebačkom velesajmu

Briga o djeci: Ljetni biblijski tečaj u Maruševcu

Mladi adventisti kraj starog dvorca u Maruševcu

Završna svečanost u Adventističkom učilištu

Adventistički teološki fakultet privlači mlade na studij

Etnička adventistička Crkva u Torontu

Humanitarni rad temeljni je rad Crkve: Susret donatora i prognanika

“Dan srca” u Oroslavju, 2000. godine

ADRA predaje dragocjeni dijagnostički aparat
Dječjoj bolnici u Splitu

Instrumentalni sastav na tradicijskim glazbalima

The screenshot shows a Netscape browser window with the URL <http://www.adventisti.hr/>. The page title is "Kršćanska adventistička crkva JADRANSKA UNIJA KONFERENCIJA". The main content area includes a "Novo na našim Web stranicama" section with several news items, a central banner for "NOVI PUT U BIBLIJSKE ZEMLJE", and a "Crkve koje imaju Web Stranice u Hrvatskoj" section with logos for KAC Lipik, KAC Tuzovec, KAC Varaždin, and KAC Štetaša. At the bottom, there are buttons for "FOTO ALBUM", "Adventpress", and "Guestbook".

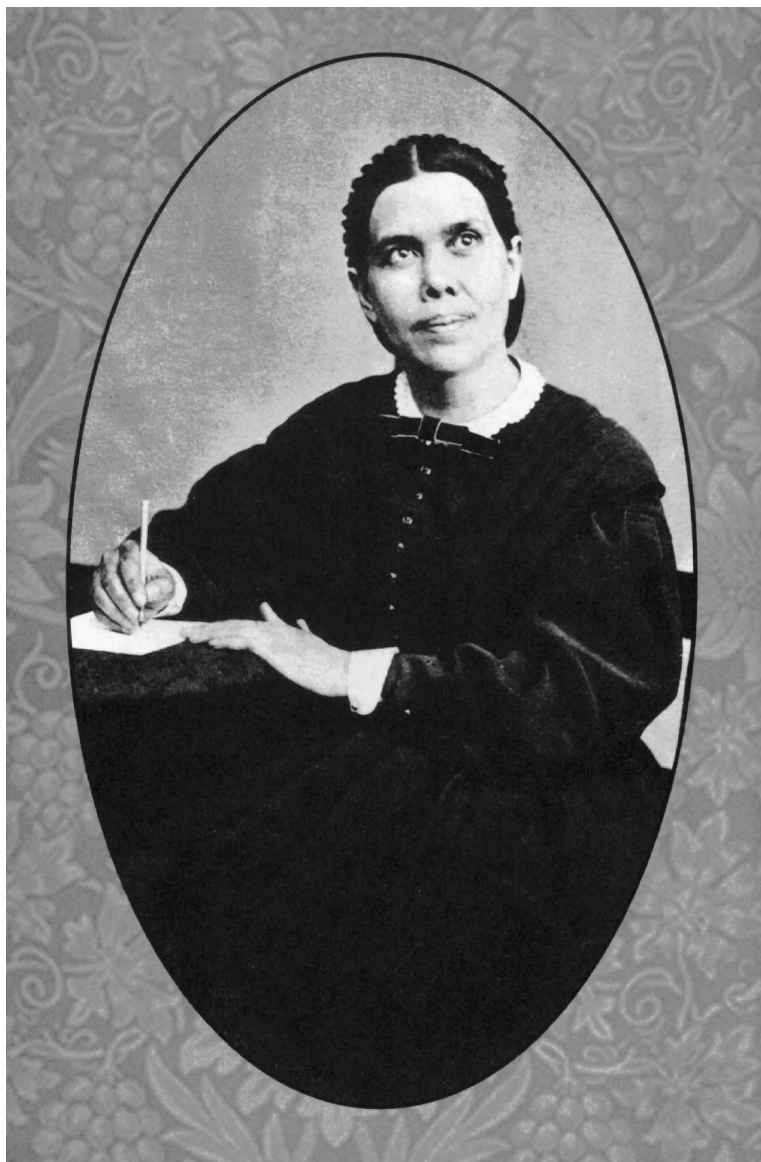
Web-stranica Jadranske unije konferencija Adventističke crkve: <http://www.adventisti.hr>

POTRAŽITE NAS NA LOKALNOM RADIJU

Raspored emitiranja emisija Adventističkog radija

Postaja	Frekvencija	Vrijeme emitiranja
Radio Baranja	88,0 MHz	nedjeljom u 11.30 Govori pastor Marijan Peršinović
Bjelovarsko-bilogorski radio	100,1 MHz	subotom u 9.00 Emisija Glas nade, govori pastor Nikola Dežić
Radio Daruvar	91,5 MHz	subotom u 18.00 Emisija Glas nade, govori pastor Nikola Dežić
Radio Drava	92,5MHz	subotom u 9.30 Emisija Glas nade, govori pastor Nikola Dežić
Radio Đurđevac	87,6 MHz . drugi i četvrti ponedjeljak u 17.15	Duhovno psihološki program. Govore pastor Nikola Dežić i prof. Lidija Dežić
Radio Garešnica	93,1MHz	drugi i četvrti četvrtak u 17.30 Emisija Vjera za danas, govori pastor Zlatko Musija
Radio Grubišno Polje	95,1 MHz	petkom u 14.50 Emisija Biblija - jučer, danas, sutra, govori Milan Latković
Radio Koprivnica	91,7; 95,5; 101,5 MHz	subotom u 18.00 Emisija Glas nade, govori pastor Nikola Dežić
Radio Križevci	96,6 MHz	subotom u 9.15 Emisija Glas nade, govori pastor Nikola Dežić
Radio Martin (Dugo Selo)	90,3 MHz	nedjeljom u 12.05 Emisija Glas nade, govori pastor Ivan Halužan
Radio Pitomača	93,5 MHz	utorkom u 18.30 Emisija Glas nade, govori pastor Franjo Wagenhofer
Radio Virovitica	92,9 MHz	subotom u 14.30 Emisija Glas nade, govori pastor Franjo Wagenhofer Sve o svemu, emisija za mlade srijedom u 18.30

Propovijedanje Radosne vijesti preko Hrvatskog radija

Ellen G. White, pionirka Adventističke crkve u svijetu

RIJEČI PODRŠKE

Nikolini su u radu velika potpora bile poruke mnogih ljudi iz raznih zemalja koji su je podržavali i hrabрили.

Subject: Srdacan pozdrav iz Hrvatskog Zagorja

Date: Fri, 2 Jun 2000 10:16:02 +0200

From: "Mladen Kuzminski" <mkuzmin@open.hr>

Cestitke Nikolini! Bravo!!

Da li mogu dobiti maturalni rad na uvid?

Molim kao RTF dokument.

Hvala,

Mladen Kuzmanski, Varaždin

Za Nikolinu

Hvala i slava Bogu za Nikolinin uspjeh na maturi!

Nikolina, srdacno ti cestitamo za tako uspjesno napisan maturalni rad i njegovu obranu s tako neobicnim naslovom!

Prema temi koju si odabrala, vjerujem da si osoba koja cijeni istinske vrijednosti, a uz to da si i hrabra.

Kako je lijepo kad se upali svjetionik na mracnom moru. on pomaze moreplovcima da se orjentiraju pri svojoj plovidbi.

Neka svjetlo istine, koje ti prenose tvoji iskreni prijatelji - obitelj Schubert, obasja preko tebe jos mnoge do kojih ti je stalo, a i druge.

Molit cemo se Bogu za Njegovo daljnje vodstvo u tvom zivotu.

Srdacan pozdrav

PRIJATELJI iz Zlatar Bistrice

Subject: Nikolinina maturalna radnja

Date: Fri, 2 Jun 2000 13:55:05 +0200

From: "Irena Maglica" <irena.maglica@ri.tel.hr>

Postovani brate,

jako sam sretna zbog dobrih vijesti koje Ste nam javili.

Slobodna sam Vam se obratiti sa molbom da mi omogucite citanje te maturalne radnje. Unaprijed Vam se zahvaljujem.

Vama, vasoj obitelji a posebno Nikolini zelim blagoslove dana odmora u Gospodu

Irena

Subject: Diplomski rad Nikoline

Date: Fri, 2 Jan 2000 08:43:26 +0100

From: "Jovan Zeravica" <jovazera@Eunet.yu>

Veoma me je uzбудila i prijatno obradovala vjest o diplomskom radu prijateljice Nikoline. Molim Te, ako se prijateljica Nikolina sa time slaze, da nam posaljes taj rad jer bi nam bilo korisno i ohrabrujuce.

Pozdrav svima u Toplicama, Novakima i Tvojjoj obitelji, od Zeravica J., Novi Sad

Subject: Pozdrav Zagorju iz Nisa

Date: Fri, 02 Jun 2000 16:02:18 +0200

From: Kostic Zvonimir Palanski <palanski@cent.co.yu>

Dragi brate,

Hvala Bogu i hvala tebi za dobre vesti.

Cestitke Nikolini za uspješan rad. u Nišu je već bilo sličnih radova, ali ne u srednjoj školi, već na Filozofskom fakultetu.

Kako je Nikolina odgovorila? Jesmo li sekta, kult ili vera?

Da se našalim: mi smo i jedno, i drugo, i treće. A i ne mora da bude sala.

Sekta smo, jer smo odseceni od divlje masline i prikalemljeni na pitomu maslinu. Kult smo, jer visoko cenimo i obozavamo našeg Spasitelja Isusa Krista. A i vera smo, jer imamo Kristovu vjeru.

Može, dakle, i ovako.

Pozdrav Zvonimir Kostic Palanski, prof. filozofije i pisac.

Subject: Nikolinina maturalna radnja

Date: Fri, 2 Jun 2000 11:47:32 EDT

From: Loncarb@aol.com

Maturalna radnja:

Da li postoji mogućnost da se Nikolinina radnja postavi na internet te da ju svi možemo pročitati. Ili barem da ju neko prepise i pošalje kao email te postavi na "Svijetlost".

Cestitke mladoj Nikolini na dobrom radu.

Pozdrav Branko Loncar

Date: Sun, 4 Jun 2000 15:00:41 +1000

From: "Engin Obucic" <zobucic@primus.com.au>

Draga Nikolina,

Cestitam na uspjesno polozenoj maturi.

Neka ti putevi budu prozeti Bozjom ljubavi, koja je "jedina izvjesnost u ovoj zivotnoj neodredenosti."

Engin

Date: Mon, 5 Jun 2000 16:01:05 +0200

From: "Mladen Kuzminski" <mkuzmin@open.hr>

Ako Nikolina radi na Internetu, moze otvoriti vlastitu Internet stranicu na kojoj ce objaviti rad. Stranice su besplatne. Primjer je moja stranica na <http://homepages.go.com/~mkuzmin>

Pozdrav,

Mladen Kuzminski

Subject: Shalom!

Date: Mon, 5 Jun 2000 23:49:10 +0200

From: "Stipica Bakovic" <sbakovic@cob.net.ba>

Molio bih vas da mi, ako je na disku, posaljete Nikolinin rad.

Mir tebi i domu tvome!

Stipica. Mostar

Subject: Hvala svima

Date: Mon, 5 Jun 2000 23:49:15 +0200

From: "Stipica Bakovic" <sbakovic@cob.net.ba>

Hvala Bogu!

Nikolina, neka Rijec Bozja bude svjetlo nozi tvojoj! Nebo i zemlja proci ce, Rijec Bozja Nikada. Gospod neka blagoslovi tebe i tvoju obitelj!

Mostarci

Subject: Nikolina

Date: Tue, 6 Jun 2000 09:39:38 +1000

From: "Ivan Jelacic" <ivanj@idx.com.au>

Dobro jutro,

Iz Svetlosti sam uopoznat sa Nikolinom i proslje subote sam procitao u vijestima za vrijeme subotnje skole emaile u vezi njenog rada i svi su odusevljeni i naravno zelimo detalje u vezi toga. Pozdrav I. J.

Subject: Re: hvala Kuzma

Date: Mon, 5 Jun 2000 22:15:54 +0200

From: "Mladen Kuzminski" <mkuzmin@rocketmail.com>

You are welcome (kak bi rekli Englezi:)

U svezi prezentacije Nikolinine maturalne radnje mogu pomoci s tehnickog aspekta ako treba ...

Pozdrav, Mladen K.

ESDEA – knjige za Vaš dom

J. N. Slankamenac: 333 ILUSTRACIJE

George E. Vandeman: SUČELJAVANJE NA BLISKOM ISTOKU

Martin Kobialka: PROROK DANIEL JE VIDIO BUDUĆNOST
EUROPE

Slavica Slankamenac: KUHATI BEZ MESA – 400 RECEPATA

Russell Burrill: NOVI SVJETSKI POREDAK

Gotfried Schroter: LJUBAV LIJEPA I TEŠKA

Šime Anić: IZLET U SVEMIRSKA PROSTRANSTVA

Joe Crews: HARMAGEDON

Merikay McLeod: SADA! SAN JEDNE DJEVOJKE

Jean Zurcher: KRŠĆANSKA SAVRŠENOST

Charles T. Everson: SPAŠEN MILOŠĆU

Dwight Nelson: TITANIK – JESMO LI MI NA REDU?

Dan M. Appel: MOST KOJI PREMOŠĆUJE VRIJEME

Charles T. Everson: ISUS

Richard H. Utt: NOVE GRANICE U DOBROM ZDRAVLJU

Katie Tonn: ISKUŠAJ BOGA – SVIDJET ĆE TI SE

Nevenka Blažić-Čop, Veljko Đorđević: I VI MOŽETE
PRESTATI PUŠITI

J. N. Slankamenac: KRŠĆANSKI BRAK I OBITELJ

Josip Juraj Strossmayer: GOVOR U RIMU 1870. GODINE

Knjige možete naručiti izravno od nakladnika:

ESDEA d.o.o., PP 38

49243 OROSLAVJE, HRVATSKA

SADRŽAJ

RIJEČ UNAPRIJED	5
1. UVOD	9
2. KRŠĆANSKA ADVENTISTIČKA CRKVA	11
2.1. Tko su adventisti	11
2.2. Što kaže povijest?	12
3. DJELATNOST CRKVE	15
3.1. Vjerski život – duhovna obnova	15
3.2. Kako žive adventisti	21
3.3. Zdravstvena služba	21
3.4. Odgojno djelo	22
3.5. Nakladništvo	23
3.6. Dobrotvorni rad – ADRA	25
4. ORGANIZACIJA KRŠĆANSKE ADVENTISTIČKE CRKVE	29
4.1. Generalna konferencija	29
4.2. Odjeli Generalne konferencije – divizije	30
4.3. Unije	30
4.4. Konferencija	31
4.5. Mjesne crkve	31
4.6. Rast Adventističke crkve	32

5. ADVENTISTI U REPUBLICI HRVATSKOJ	33
6. ADVENTISTI – RAZLIČITA MIŠLJENJA TUMAČENJA	I 37
7. ZAKLJUČAK	41
LITERATURA	43
SLIKOVNI PRILOZI	45
RIJEČI PODRŠKE	57

Nikolinu Crljić je iznenadila spoznaja da ADRA djeluje u otprilike 200 zemalja svijeta, kao i da u Hrvatskoj ADRA djeluje više od 75 godina. Zahvaljujući ADRI, poput mnogih drugih, doznaje da je osnivač tako velike i svuda prisutne organizacije Kršćanska adventistička crkva. Kakva je to crkva? Kakva su

njezina vjerovanja? Kakav je njihov odnos prema drugim vjerskim zajednicama, prema društvu, državi...? Ta znatiželja pokrenula ju je na istraživanje. Pročitala je veliki broj knjiga i časopisa, veliki broj novinskih vijesti i izvješća adventističkih autora, simpatizera kao i otvorenih neprijatelja Adventističke crkve. Poslije tako dugotrajnog i savjesnog istraživanja pripremila je, u dogovoru sa svojim mentorom, naturalni rad ADVENTISTI – SEKTA, DENOMINACIJA ILI KULT? Svoje spoznaje o toj Crkvi, njezinoj povijesti, vjerovanjima, organizaciji i poslanju pretočila je u vrlo sadržajno štivo. Uz pomoć sponzora u mogućnosti smo ovaj zanimljiv rad, uz slikovne priloge i riječi podrške s raznih strana, ponuditi širem čitateljstvu.

ISBN 953-6409-19-4

9 789536 409198

ESDEA – OROSLAVJE